

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ «УНІВЕРСУМ»

Циклова комісія образотворчого мистецтва і дизайну

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з науково-методичної та
навчальної роботи

Олексій ЖИЛЬЦОВ
« 04 » 09 _____ 2021р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

РИСУНОК

для студентів

спеціальності
предметної спеціальності
освітньо-професійної програми
освітньо-професійного ступеня

014 Середня освіта
014.12 Середня освіта (Образотворче мистецтво)
Середня освіта (Образотворче мистецтво)
фаховий молодший бакалавр

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА Ідентифікаційний код 02136554	
Начальник відділу моніторингу якості освіти	
Програма №	<i>0923/21</i>
<i>[Signature]</i> (підпис)	(прізвище, ініціали)
« »	20 <i>21</i> р.

Київ – 2021

Розробники:

Ольга Миколаївна Овчаренко, викладач циклової комісії образотворчого мистецтва і дизайну Фахового коледжу «Універсум» Київського університету імені Бориса Грінченка.

Юлія Володимирівна Шеменьова, викладач циклової комісії образотворчого мистецтва і дизайну Фахового коледжу «Універсум» Київського університету імені Бориса Грінченка.

Викладач:

Юлія Володимирівна Шеменьова, викладач циклової комісії образотворчого мистецтва і дизайну Фахового коледжу «Універсум» Київського університету імені Бориса Грінченка.

Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні циклової комісії образотворчого мистецтва і дизайну

Протокол від 28 серпня 2021 р. № 1

Голова циклової комісії Ольга ОВЧАРЕНКО

Робочу програму перевірено

04 вересня 2021 р.

Заступник директора з навчально-методичної роботи Зоя ГЕЙХМАН

Заступник директора з навчальної роботи Яніна КАРЛІНСЬКА

Пролонговано:

на 20__/20__ н.р. (_____), «__» _____ 20__ р., протокол № __

на 20__/20__ н.р. (_____), «__» _____ 20__ р., протокол № __

на 20__/20__ н.р. (_____), «__» _____ 20__ р., протокол № __

на 20__/20__ н.р. (_____), «__» _____ 20__ р., протокол № __

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика навчальної дисципліни	
	денна	
Вид дисципліни	спецкурс	
Мова викладання, навчання та оцінювання	українська	
Загальний обсяг кредитів/годин	2/60	
Курс	1	
Семестр	1	2
Кількість змістових модулів з розподілом:	2	
Обсяг кредитів	1	1
Обсяг годин, в тому числі:	30	30
Аудиторні	14	14
Модульний контроль	2	2
Семестровий контроль	–	–
Самостійна робота	14	14
Форма семестрового контролю	–	

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни «Рисунок» є професійна підготовка фахівця з високим рівнем художньої майстерності, обумовленої знанням технік, матеріалів та технології рисунку.

Завдання курсу: навчити студентів основам академічного рисунку в зображенні предметів навколишнього середовища, рослинного і тваринного світу, людини; надати знання з основ теорії рисунку, особливостей його художньої мови, навчити практичних вмінь і навичок в роботі графічними матеріалами; вчити застосовувати здобуті знання, вміння та навички в галузі образотворчого мистецтва у вирішенні творчих, навчально-виховних завдань.

Дисципліна «Рисунок», як обов'язкова компонента освітньої програми, забезпечує оволодіння студентами загальними та фаховими компетентностями і досягнення ними предметних результатів навчання за відповідною програмою:

Номер в освітній програмі	Зміст компетентності	Номер теми, що розкриває зміст компетентності
<i>Загальні компетентності</i>		
ЗК-2	Спроможність професійного спілкування в усній і письмовій формах державною мовою	1-8
ЗК-3	Здатність філософського осмислення дійсності, аналізу явищ соціокультурної складової розвитку суспільства	1-8
ЗК-6	Готовність до застосування сучасних засобів інформаційних і комп'ютерних технологій для розв'язання комунікативних задач у професійній діяльності	1-8
ЗК-7	Спроможність виявляти, ставити та вирішувати проблеми у процесі професійної діяльності; працювати в команді	1-8
ЗК-8	Здатність діяти на основі принципів і норм етики, правил культури поведінки на основі загальнолюдських та національних цінностей, норм суспільної моралі; дотримуватися принципів професійної етики	1-8
<i>Фахові компетентності</i>		
ФК-6	Формулювання цілей особистісного і професійного розвитку та умови їх досягнення, враховуючи тенденції розвитку галузі професійної діяльності, етапів професійного зростання та індивідуально-особистісних особливостей	1-6
ФК-7	Застосування знань з національної та всесвітньої культурно-мистецької спадщини в професійній діяльності	1-6
ФК-12	Уміння виконувати побудови проєкцій просторових форм на площині засобами креслення	1-4
ФК-13	Уміння стилізувати живі та неживі об'єкти в композиціях образотворчого мистецтва	7,8
ФК-14	Використання методів зображення об'єктів навколишнього середовища, живих та неживих предметів засобами рисунку	4,5
	Уміння виявляти пропорції та їх значення в рисунку	1-8
	Уміння правильно бачити об'ємну форму предмета та вміти її логічно та послідовно зображати на площині аркуша паперу	1-6
	Уміння аналізувати зовнішні риси предметів	2-6

	згідно до їх внутрішньої побудови	
	Уміння конструктивно будувати геометричні тіла, гіпсовий орнамент високого рельєфу та предмети побуту	1-6
	Виконання з натури натюрморти з гіпсових геометричних тіл та предметів побуту з виявленням світлотіні та тоновим вирішенням малюнку	1-6

3. Результати навчання за дисципліною

У результаті вивчення навчальної дисципліни у студенти повинні:

- бути готовими до сучасного художньо-творчого мислення, вміти використовувати характерні особливості художньо-образної мови різних видів та жанрів мистецтва, розуміти зв'язки образотворчого мистецтва з іншими видами мистецтва, природним і культурним середовищем життєдіяльності людини (ПРН-12);
- правильно бачити об'ємну форму предмета та вміти її логічно та послідовно зображати на площині аркуша паперу;
- аналізувати зовнішні риси предметів згідно до їх внутрішньої побудови;
- конструктивно будувати геометричні тіла, гіпсовий орнамент високого рельєфу та предмети побуту;
- виконувати з натури натюрморти з гіпсових геометричних тіл та предметів побуту з виявленням світлотіні та тоновим вирішенням малюнку;
- спираючись на знання «Академічного рисунку» вірно та виразно моделювати форму та створювати стилізовані композиції.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Розподіл годин між видами робіт				
	Усього	Аудиторна:			
		Лекції	Семін.	Практ.	Індивід.
Змістовий модуль 1. Форма, об'єм, конструкція					
Пропорції та їх значення в рисунку. Закони лінійної перспективи	2	2			
Лінійна побудова каркасів геометричних тіл	2		2		
Конструктивний натюрморт з гіпсових геометричних тіл	6		2		4
Об'ємно-просторова та конструктивна побудова форм предметів. Техніки створення об'ємного зображення	8		4		4

Натюрморт з гіпсових геометричних тіл та предметів побуту (наскрізне промальовування)	10			4		6
Модульний контроль	2					
Разом	30	2		12		14
Змістовий модуль 2. Об'ємно-просторове зображення предметів						
Об'ємно-просторове зображення предметів	2	2				
Малюнок гіпсового орнаменту високого рельєфу	8			4		4
Простий натюрморт з предметів побуту	8			4		4
Стилізація предметів побуту	10			4		6
Модульний контроль	2					
Разом	30	2		12		14
Разом за 1 семестр	30	2		12		14
Разом за 2 семестр	30	2		12		14
Усього годин	60*	4		24		28

* із врахуванням 4 год. МКР

5. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Форма, об'єм, конструкція

Лекція 1. Пропорції та їх значення в рисунку. Закони лінійної перспективи
(2 год.)

Основна література: 2, 3, 5. Додаткова література: 1

Тема 2. Лінійна побудова каркасів геометричних тіл

Практична робота 1. Конструктивний малюнок геометричних тіл (куб, куля, конус, циліндр, призма, шестигранник) (2 год.)

Розмір: формат А-3

Матеріал: графітний олівець

Рішення: лінійно-конструктивне

Основна література: 2, 3, 5. Додаткова література: 1

Тема 3. Конструктивний натюрморт із гіпсових геометричних тіл

Практична робота 2. Конструктивна побудова натюрморту з геометричних тіл (2 год.)

Розмір: формат А-3

Матеріал: графітний олівець

Рішення: лінійно-конструктивне

Основна література: 1, 2, 3, 5. Додаткова література: 1

Тема 4. Об'ємно-просторова та конструктивна побудова форм предметів.

Техніки та матеріали створення об'ємного зображення

Практична робота 3. Натюрморт з геометричних фігур на виявлення об'ємної форми предметів (4 год.)

Розмір: формат А-3

Матеріал: графітний олівець

Рішення: лінійно-конструктивне з легкою світлотінню

Основна література: 1, 2, 4, 5. Додаткова література: 1

Тема 5. Натюрморт з гіпсових геометричних тіл та предметів побуту
(наскрізне промальовування)

Практична робота 4. Натюрморт з гіпсових геометричних тіл та предметів побуту з виявленням світлотіні та тоновим вирішенням малюнку (4 год.)

Розмір: формат А-3

Матеріал: графітний олівець

Рішення: лінійно-конструктивне з легкою світлотінню

Основна література: 1, 2, 3, 4, 5. Додаткова література: 1

Змістовий модуль 2. Об'ємно-просторове зображення предметів

Лекція 2. Об'ємно-просторове зображення предметів (2 год.)

Основна література: 2, 3, 5. Додаткова література: 1

Тема 6. Малюнок гіпсового орнаменту високого рельєфу

Практична робота 6. Малюнок гіпсового орнаменту високого рельєфу (розетки) конструктивне та тонове рішення (4 год.)

Розмір: формат А-2

Матеріал: графітний олівець

Рішення: тональне

Основна література: 1, 2, 3, 5. Додаткова література: 1

Тема 7. Простий натюрморт з предметів побуту

Практична робота 7. Конструктивне та тонове рішення натюрморту з різних предметів побуту (4 год.)

Розмір: формат А-2

Матеріал: графітний олівець

Рішення: тональне

Основна література: 1, 2, 3, 4, 5. Додаткова література: 1

Тема 8. Стилзація предметів побуту

Практична робота 8. Стилзований натюрморт (4 год.)

Розмір: формат А-2

Матеріал: графітний олівець

Рішення: тональне

Основна література: 1, 2, 3, 4, 5. Додаткова література: 1

6. Контроль навчальних досягнень

6.1 Система оцінювання навчальних досягнень студентів

Навчальні досягнення студентів оцінюються за 12-бальною шкалою.

<i>Рівні навчальних досягнень</i>	<i>Бали</i>	<i>Критерії оцінювання навчальних досягнень студентів з рисунку</i>
I. Початковий	1–3	<p>Компонування: відсутність рівноваги, зображення виходить за рамки формату, або дуже мале.</p> <p>Пропорції: в роботі повний безлад, пропорції предметів не відповідають дійсності.</p> <p>Перспектива: відсутність побудови перспективи.</p> <p>Тональні відношення: відсутність тональних відношень, робота сіра, невиразна.</p> <p>Світлотінь: відсутність об'єму, зображення площинне.</p> <p>Володіння матеріалом: нерозуміння у виконанні роботи.</p> <p>Узагальнення: відсутність плановості.</p> <p>Завершеність: більша половина роботи не виконана.</p>
II. Середній	4–6	<p>Компонування: відсутність рівноваги.</p> <p>Пропорції: незначні похибки.</p> <p>Перспектива: недоліки в побудові.</p> <p>Тональні відношення: незначні порушення, один тон попадає в інший.</p> <p>Світлотінь: незначні помилки.</p> <p>Володіння матеріалом: нерозуміння у виконанні роботи.</p> <p>Узагальнення: плутанина планів.</p> <p>Завершеність: окремі ділянки роботи не завершені.</p>
III. Достатній	7–9	<p>Компонування: вдале розташування предметів, у аркуші присутня рівновага.</p> <p>Пропорції: пропорції предметів відповідають дійсності, але мають неточності.</p> <p>Перспектива: рисунок побудовано згідно законів перспективи.</p> <p>Тональні відношення: чітка градація тону від темного до світлого.</p> <p>Світлотінь: в предметах відчувається об'єм, просліджується світло.</p> <p>Володіння матеріалом: використання олівців різної тональності.</p> <p>Узагальнення: виділення в роботі головного.</p> <p>Завершеність: робота має завершений вигляд.</p>
IV. Високий	10–12	<p>Компонування: вдале розташування предметів, в аркуші присутня рівновага.</p> <p>Пропорції: пропорції предметів відповідають дійсності.</p> <p>Перспектива: рисунок побудовано згідно законів перспективи, відчувається простір.</p> <p>Тональні відношення: чітка градація тону від темного до світлого.</p> <p>Світлотінь: в предметах відчувається об'єм, просліджується світло, полиск, напівсвітло, напівтінь, тінь, рефлекс.</p>

6.2 Завдання для самостійної роботи та критерії її оцінювання

Змістовий модуль 1. Форма, об'єм, конструкція**Самостійна робота 1.** Виконання вправ (лінії, штрихи, розтяжка простого олівця)**Самостійна робота 2.** Виконання замальовок фруктів та овочів різної форми (30 шт)**Змістовий модуль 2. Об'ємно-просторове зображення предметів****Самостійна робота 4.** Начерки предметів домашнього вжитку**Самостійна робота 5.** Натюрморт з елементів домашнього вжитку**Самостійна робота 6.** Тематичний натюрморт з елементів домашнього вжитку з виявлення фактур

Критерії оцінювання самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Бали
1	Відповідність роботи поставленому завданню	1
2	Композиційна цілісність роботи	2
3	Конструктивно-аналітична побудова натури	2
4	Виявлення пропорційних співвідношень натури	2
5	Виявлення тонових співвідношень	2
6	Виявлення плановості	2
7	Охайність	1
	Разом	12

6.3 Форми проведення модульного контролю та критерії оцінювання

Модульний контроль проводиться в формі семестрового перегляду робіт студентів.

6.4 Шкала відповідності оцінок

Оцінка за 12-бальною шкалою	Рейтингова оцінка	Оцінка за 100-бальною шкалою	
12	A	98–100	зараховано
11		94–97	
10		93–90	
9	B	89–86	
8		85–82	
7	C	81–75	
6	D	74–69	
5	E	68–65	
4		64–60	
3	Fx	59–35	не зараховано
2	F	34–20	
1		19–1	

7. Навчально-методична карта дисципліни «Рисунок» 1 курс

Разом: 60 год., лекції – 4 год., практичні заняття – 24 год., модульний контроль – 4 год., самостійна робота – 28 год.

Модуль	Модуль I (1 семестр)														Модуль II (2 семестр)															
Назва модуля	Форма, об'єм, конструкція														Об'ємно-просторове зображення предметів															
Лекції	1														2															
Дати	1															2														
Теми лекцій	Пропорції та їх значення в рисунку. Закони лінійної перспективи														Об'ємно-просторове зображення предметів															
Теми практичних занять	Конструктивний малюнок геометричних тіл (куб, куля, циліндр, конус, призма, шестигранник)				Конструктивна побудова натюрморту з геометричних тіл				Натюрморт з геометричних фігур на виявлення об'ємної форми предметів				Натюрморт з гіпсових геометричних тіл та предметів побуту з виявленням світлотіні та тоновим вирішенням малюнку				Малюнок гіпсового орнаменту високого рельєфу (розетки) конструктивне та тонове рішення				Конструктивне та тонове рішення натюрморту з різних предметів побуту				Стилізований натюрморт					
Самостійна робота	Виконання вправ (лінії, штрихи, розтяжка простого олівця)				Виконання замальовок фруктів та овочів різної форми (30 шт)										Начерки предметів домашнього вжитку				Натюрморт з елементів домашнього вжитку				Тематичний натюрморт з елементів домашнього вжитку з виявлення фактур							
Види поточного контролю	Підсумковий модульний контроль - перегляд														Підсумковий модульний контроль - перегляд															
Підсумковий контроль																														

8. Рекомендована література

Основна (базова) література:

1. Богданець М. Г. Графіка, живопис, скульптура: каталог / М. Г.Богданець. Український вільний університет. Мюнхен, 2009. 60 с.
2. Гула Є. П. Пластична анатомія – основа рисунка. Київська спілка художників книги. Київ, 2013. 344 с.
3. Клименюк Т. М. Креслення, рисунок, композиція: навч. посібник для студ. ВНЗ. Видавництво львівської політехніки. Львів, 2012. 300 с.
4. Колесніков В. Г., Осипчук М. В., Басанець О. П. Рисунок: навч. посібник для студ. ВНЗ. Київ: КНУТД, 2008. 148 с.
5. Сухенко В.О. Рисунок. Навчальний посібник. Київ: ВСЖА МЕ>ПЕ, 2004. 184 с.

Додаткова література:

1. Дворник Ю. В. Жива вода рисунка. Тернопіль: Навчальна книга «Богдан», 2009. 179 с.

9. Інформаційні ресурси

1. Національна бібліотека України імені В.В. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua/> (дата звернення 15.08.2021).
2. Державна науково-педагогічна бібліотека України ім. В. О. Сухомлинського. URL: www.dnpb.gov.ua/ (дата звернення 29.08.2021).
3. Бібліотека українських підручників. URL: <http://pidruchniki.ws/> (дата звернення 01.09.2021).